

SLOVÁCKÉ MUZEUM V ROCE 2005

Ivo Frolec, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

CHARAKTERISTIKA ORGANIZACE

Slovácké muzeum patří mezi nejvýraznější regionální muzea v České republice. Instituce byla založena v roce 1914. Jejím hlavním posláním je činnost sbírkotvorná a péče o sbírky, činnost vědecko-výzkumná a metodická a činnost kulturně výchovná. Působnost této organizace není omezena na Zlínský kraj, ale zasahuje celou národopisnou oblast Slovácko (tedy i část Jihomoravského kraje). Muzeum je zařazeno do řady národních a mezinárodních programů, v jejichž rámci plní např. funkci Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje a Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky.

Základní údaje:

- a) právní forma: příspěvková organizace
- b) zřizovatel: Zlínský kraj
- c) objekty ve správě muzea:
 - Slovácké muzeum – hlavní budova, Uherské Hradiště (kulturní památka).
 - Galerie Slováckého muzea, Uherské Hradiště (kulturní památka).
 - Památník Velké Moravy, Staré Město (národní kulturní památka).
 - Soubor památek lidového stavitelství, Topolná 90 (kulturní památka).
 - Soubor památek lidového stavitelství, Topolná 93 (kulturní památka).
 - Konzervační pracoviště, Uherské Hradiště.
 - Národní kulturní památka Uherské Hradiště – Sady (národní kulturní památka).
 - Národní kulturní památka Staré Město – Špitálky (národní kulturní památka).
 - Národní kulturní památka Modrá u Velehradu (národní kulturní památka).
 - Archeologické pracoviště s přednáškovým centrem a depozitáři, Uherské Hradiště.
 - Letecké muzeum, Kunovice.
- d) Objekty ve správě jiných subjektů, využívané Slováckým muzeem k expozičním účelům:
 - Státní zámek Buchlovice.
 - Archeoskanzen Modrá.

Základní poslání organizace

Kulturní bohatství Zlínského kraje spočívá v jedinečném historickém dědictví živé i hmotné kultury pocházejícím z několika výrazných etnografických základů souvisejících s rozmanitostí přírodního prostředí. V teritoriálním rozsahu své působnosti, tedy národopisné oblasti Slovácko, Slovácké muzeum toto specifické kulturní prostředí odborně uchovává, moderně zužitkovává, otevírá novým pozitivním vlivům a na vzájemném průsečíku těchto snah vytváří nové kulturní hodnoty evropského formátu. K dosažení tohoto cíle používá instituce prostředky zejména ve smyslu zákona č. 122/2000 S., o ochraně sbírek muzejní povahy, a s jejich podporou získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje a odborně zpracovává sbírky muzejní povahy, umožňuje jejich veřejné užívání, zkoumá prostředí, z něhož jsou předměty získávány a poskytuje služby výchovné a vzdělávací pro studijní i vědecké účely.

Základní cíle instituce

- a) Odborné uchovávání kulturního dědictví na území národopisné oblasti Slovácko (např. sbírkotvorná činnost a péče o sbírky, budování knihovny se specializovaným knihovním

fondem, provádění vědeckého výzkumu v oborech své působnosti (etnografie, archeologie, historie, dějiny umění), metodická činnost, správa vybraných památkově chráněných objektů apod.).

b) Citlivé využívání kulturních statků a hodnot k plnohodnotnému životu občanů kraje a k rozvoji cestovního ruchu na území kraje (např. prezentace sbírkových předmětů prostřednictvím stálých expozic a výstav, vlastní publikační a přednášková činnost a další kulturní výchovné aktivity určené pro nejširší veřejnost se zvláštním zřetelem na děti, mládež, seniory a občany se zdravotním postižením, vydávání a veřejné šíření periodických a neperiodických publikací a propagačních materiálů, pořádání odborných konferencí, symposií a seminářů, kulturních a vzdělávacích programů pro odbornou i laickou veřejnost apod.).

Strategické směry instituce

- a) Zlepšení podmínek pro sbírkotvornou činnost a péči o sbírkové fondy
 - vybavení centrálního depozitáře muzea v bývalém kasárenském objektu moderní regálovou technikou a měřením klimatických podmínek.
 - přístavba depozitáře v areálu památek lidového stavitelství Topolná pro rozměrné zemědělské náradí.
 - navýšení finančních prostředků pro nákup sbírkových předmětů.
- b) Zlepšení podmínek, služeb a nabídek návštěvníkům
 - vybudování stálé expozice lidových pálenic v areálu památek lidového stavitelství Topolná.
 - vybudování a zprovoznění prodejny předmětů lidové rukodělné výroby typu Krásná jizba v hlavní budově muzea (v návaznosti na vládní „Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu). V další fázi vybudování krajské sítě těchto prodejen v sesterských institucích.
 - obnova stálé národopisné expozice Slovácko v hlavní budově muzea a její vybavení multimediální technikou.
 - rekonstrukce stávajícího objektu Památníku Velké Moravy ve Starém Městě včetně stálé expozice a přístavba objektu „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“.
 - vybudování stálé vstupní expozice v Leteckém muzeu Kunovice.
 - úprava archeologických lokalit – národních kulturních památek ve správě instituce včetně přípravy výstavby „Muzea Velké Moravy“ v Uherském Hradišti-Sadech.
 - intenzivní činnost a naplňování cílů „Dětského centra Slováckého muzea“.
- c) Provázání činnosti instituce s cestovním ruchem
 - aktivní účast na vytváření dat o kultuře a jejich provázání se systémy v oblasti cestovního ruchu.
 - aktivní spolupráce s plánovanou agenturou pro nabídku cestovního ruchu a kulturních aktivit Zlínského kraje.
 - zvyšování kvality interní koncepce propagace instituce a její naplňování v praxi.
- d) Provázání činnosti instituce se školstvím
 - vytváření výukových a motivačních programů pro školy prostřednictvím „Dětského centra Slováckého muzea“.
 - úzká spolupráce s městskými a krajskými odbory školství a kultury i vedením škol s cílem maximálního využití programové nabídky muzea dětem a mládeži a ovlivnění školních osnov základních a středních škol v daném směru.
- e) Cílevědomá profilace vědecko-výzkumné činnosti instituce
 - intenzivní činnost a naplňování cílů „Centra péče a tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje“, „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ a „Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky“ včetně poskytování metodické podpory odborné i laické veřejnosti.
- f) Hledání cest k vícezdrojovému financování projektů

- aktivní využívání a účast ve všech vhodných formách grantových, programových, fondových aj. nabídek s cílem vícezdrojového finančního zajištění strategických cílů instituce.
- získání podpory zřizovatele (zejména metodické prostřednictvím příslušných odborů) při zajišťování vícezdrojového financování.

ČINNOST SBÍRKOTVORNÁ A PÉČE O SBÍRKOVÉ FONDY

Národopisný úsek

V roce 2005 provedl národopisný úsek Slováckého muzea evidenci I. stupně u 288 kusů předmětů získaných darem či koupí. II. stupněm evidoval 300 kusů sbírkových předmětů (vytištěno bylo 1 000 karet, přepsáno 291 karet). Připravil a realizoval aktualizaci zápisu národopisného sbírkového fondu do Centrální evidence sbírek podle zákona č. 122/2000 Sb. a prováděcí vyhlášky č. 275/2000 Sb.. Byla provedena fyzická inventura 2 278 kusů sbírkových předmětů včetně odsouhlasení na kartách II. stupně, oprav uložení na kartách a sepsání inventurních seznamů. Oddělení zpracovalo celkem 2 452 klasických i 1 659 digitálních fotografií (sbírkové předměty, výzkumy a výstavy). Ke konzervaci bylo vybráno a předáno 808 kusů sbírkových předmětů národopisné povahy. Terénní sběr sbírkových předmětů byl proveden v obcích : Spythněv, Dolní Němčí, Mařatice, Vlčnov, Uherské Hradiště, Nedakonice, Suchá Loz, Strážnice, Zlín, Kunovice, Veselí nad Moravou, Osvětimany, Šlapanice, Halenkovice, Topolná, Uherský Brod, Kroměříž, Ostrožská Nová Ves, Babice, Čejkovice, Hluk, Kněžpole, Střílky, Olomouc, Bánov, Buchlovice, Tupesy, Vésky, Hroznová Lhota, Boršice, Staré Město, Sušice, Bukovany, Velehrad – celkem 34 lokalit. Nákup sbírkových předmětů byl projednán odbornými členy poradního sboru ředitele pro sbírkotvornou činnost. Sepsáno celkem 32 kupních smluv a 44 darovacích protokolů. Průběžně byly prováděny kontroly předmětů v depozitářích a činěna opatření k jejich ochraně. Zápisy z kontrol byly předloženy řediteli muzea. Pracovnice oddělení se podílely na přípravě národopisných expozic na sezónu v hlavní budově i v areálu památek lidového stavitelství Topolná.

Archeologický úsek

I. stupněm zaevidovalo archeologické oddělení ve sledovaném období celkem 5 přírůstkových čísel (341 kusů sbírkových předmětů). Do karet evidence II. stupně zapsali pracovníci s využitím systému BACH celkem 7 838 kusů předmětů. Inventura proběhla u 7 515 sbírkových předmětů. Byla provedena aktualizace zápisu archeologického sbírkového fondu do Centrální evidence sbírek. Celkem bylo pořízeno a určeno 1 608 digitálních a 202 klasických snímků sbírkových předmětů, výzkumů a výstav, včetně propagace. K zařazení do fotodokumentace bylo určeno a předáno celkem 1 254 digitálních snímků a 227 černobílých a barevných foto včetně diapositivů. Protokolárně bylo předáno konzervačnímu oddělení celkem 69 kusů sbírkových předmětů. Ve všech depozitářích archeologického oddělení byla pravidelně sledována teplota a vlhkost. Tyto hodnoty byly zapisovány do zvláštních sešitů, které jsou uloženy v příslušných depozitářích. K zařazení do dokumentace bylo pracovníky oddělení předáno celkem 67 kusů karet II. stupně. Vzhledem k otevření nového archeologického pracoviště v objektu bývalých kasáren s přednáškovým centrem, studovnamí a depozitáři v měsíci listopadu roku 2005 byly přestěhovány sbírky z pronajatého depozitáře v Buchlovicích a staré pracovny z objektu v ulici Hradební v Uherském Hradišti.

Historický úsek

V průběhu roku došlo k personálnímu posílení historického oddělení o jednoho odborného pracovníka. Oddělení evidovalo I. stupněm 581 kusů sbírkových předmětů a II. stupněm 576 sbírkových předmětů (celkový počet karet vložených do počítače činí 6 738 kusů). Revidováno bylo 136 kusů ex libris z pozůstalosti B. B. Buchlovana. V souladu se zákonem

č. 122/2000 Sb. a prováděcími předpisy byla provedena aktualizace zápisu historického fondu SM do Centrální evidence sbírek a odeslány aktualizované údaje z celé instituce. Proběhla inventarizace části sbírkového fondu historie včetně protokolu – celkem 2922 předmětů. Byl zkontrolován stav sbírkových předmětů uložených v bankovním trezoru. Naskenováno a ke kartám přiloženo bylo 750 kusů sbírkových předmětů. Celkem je do počítače vloženo 1500 čísel uložení. Byly opraveny málo čitelné zápisy na 662 sbírkových předmětech. Fotografovi bylo předáno 54 kusů předmětů, který zhotovil celkem 335 fotografií. Jejich výběr v počtu 71 kusů byl přiřazen ke kartám v databázi BACH. Dále bylo přiřazeno ke kartám 72 čb. snímků. Pracovnice dokumentace zpracovaly na základě určení historiky 98 kusů digitálních snímků na karty, dále bylo určeno do dokumentace 207 čb. pozitivů. Konzervování, restaurování a ošetření proběhlo celkem u 191 historických sbírkových předmětů. Uskutečnil se nákup sbírkových předmětů prostřednictvím nákupní komise. Stav veškerých historických sbírkových předmětů byl kontrolován minimálně 1x za měsíc včetně vedení zápisů o těchto kontrolách.

Úsek dějin umění

Pracovnice úseku dějin umění evidovaly I. stupněm 2 sbírkové předměty z nákupu v roce 2004. Reevidence II. stupně proběhla u 230 karet. Do Centrální evidence sbírek přihlášeno 23 kusů sbírkových předmětů. V rámci fotodokumentace sbírkových předmětů bylo zpracováno 180 digitálních fotografií. Z výzkumů a výstav zpracováno 98 klasických fotografií a 4252 digitálních snímků. Pravidelně byl kontrolován stav sbírkových předmětů v depozitářích a klimatické podmínky, o kontrolách byly vedeny zápisy. Zkonzervováno bylo 10 kusů rámců obrazů, zrestaurováno 6 kusů fotografií Erwina Rauppa. Inventarizace proběhla u 1116 kusů sbírkových předmětů.

Úsek dokumentace

Na úseku dokumentace byly v roce 2005 plněny úkoly následujícím způsobem :

- evidován negativní a pozitivní materiál sbírkového fondu v počtu 142 kusů. Kopírováno 1 246 kusů karet evidence II. stupně.
- evidován negativní, pozitivní a digitální materiál z výzkumů a výstav v celkovém počtu 2 896 kusů snímků, z toho 552 digitálních a 2 344 klasických. Probíhala kontrola elektronických karet odborných úseků včetně tisku tvrdé a červené karty, nalepení štítků a zařazení do kartotéky (celkem 475 kusů). Do přírůstkové knihy zapsáno 3 035 přírůstků. Do PC zapsáno 5 000 položek (celkový stav v PC činí 54 900 položek).
- v rámci generální inventarizace dokumentace bylo zkontrolováno celkem 9696 karet. Odstraněno bylo 478 položek, nově zaevidováno 1 633 karet, vytištěno 1 450 nových karet. Byla dokončena inventarizace řady etnografie (celý fond celkem 19 675 položek).
- zaevidováno a založeno 360 kusů nových diasnímků formátu 6×6 cm.
- vybráno a předáno k přefocení celkem 172 kusů skleněných negativů.
- k přefocení vybráno a předáno 337 kusů karet bez negativu, následně zpracováno 293 snímků.
- negativní a pozitivní materiál sbírkových předmětů před a po konzervaci nebyl zpracováván, fotodokumentace probíhala v roce 2005 pouze digitální formou.
- po celý rok prováděna evidence zápůjček a výpůjček formou hospodářských smluv (21 kusů) a kontrolovány termíny vrácení.
- průběžně bylo spolupracováno s badateli i odbornými pracovníky při výběru negativního a pozitivního fotomateriálu (celkem 216 badatelů bez pracovníků SM).
- po celý rok byl veden sklad tisků a zboží pro prodej v pokladnách muzea (88 příjemek a 250 výdejek) včetně provádění měsíčních uzávěrek a roční inventury.
- průběžně byly rozesílány a fakturovány na základě objednávek publikace SM (170 zásilek), tyto byly rovněž osobně i písemně propagovány.

- průběžně byla vedena a ošetřována muzejní videotéka a zápůjčky videokazet (přetočeno 166 kusů videokazet).
- bylo dokončeno kopírování (digitalizace) všech starých filmů 35 mm do formátu DVD.

Fotografický a videousek

V souladu s plánem činnosti byly v roce 2005 zabezpečeny tyto fotografické práce:

- provedena fotodokumentace sbírkového fondu muzea v počtu 511 kusů snímků (digitální i klasická technologie).
- provedena fotodokumentace výzkumů a výstav v počtu 7 668 kusů snímků (digitální i klasická technologie).
- zhotoveno 175 kusů reprodukcí negativů z historických skleněných desek.
- zhotoveno 292 kusů reprodukcí karet, které neměly negativ.
- průběžně prováděna fotodokumentace významných akcí a událostí v regionu.
- průběžně prováděna fotodokumentační práce pro výstavní činnost muzea.
- průběžně prováděna fotodokumentace konzervačních procesů v počtu 83 kusů záběrů.
- podle požadavků prováděny fotografické práce pro publikační a propagační účely.
- podle požadavků zhotovovány videozáznamy.
- podle požadavků ozvučovány vybrané akce muzea.
- zhotoveno 1 488 záběrů postupu rekonstrukce objektu v kasárnách.

Konzervační úsek

V roce 2005 byly zabezpečeny v souladu s plánem činnosti tyto konzervátorské práce:

- pro etnografické oddělení zkonzervováno 813 kusů sbírkových předmětů.
- pro archeologické oddělení zkonzervováno 59 kusů sbírkových předmětů, provedena 17x kresebná dokumentace, pro výstavu Veligrad zhotoveno ošacení figurín a vyrobeno opevnění.
- pro historický úsek zkonzervováno 227 kusů předmětů.
- pro úsek umění zkonzervováno 10 kusů rámců obrazů.
- pravidelně (minimálně 1x za měsíc) byly kontrolovány, větrány, případně zvlhčovány depozitáře.
- na PC zpracováno celkem 483 kusů nových konzervačních karet.
- na PC zpracováno celkem 964 starých konzervačních karet.
- účast na třech odborných seminářích.
- protokolárně předávány předměty před a po konzervaci včetně jejich fotodokumentace.
- připraveny podklady pro žádost o účelovou dotaci z fondu ISO (monitoring ovzduší v nových depozitářích kasárna UH).

Odborná knihovna

V uplynulém roce plnila pracovnice odborné knihovny Slovákého muzea v Uherském Hradišti plánované úkoly následujícím způsobem:

- průběžné poskytování služeb badatelům – počet badatelů 187, počet badatelských návštěv 352, počet výpůjček 2 566 (z toho 1 029 absenčních, 1 441 prezenčních a 96 MVS).
- průběžně doplňován knihovní fond včetně zápisů nových přírůstků – do počítače bylo vloženo celkem 459 přírůstků. Celkem zpracováno 20606 knih, periodik a časopisů.
- pomocí dotace z MK ČR byl pořízen a zprovozněn nový knihovnický program Clavius včetně převodu dat ze starého systému.
- v rámci analytického zpracování vybraných časopisů, novin a sborníků zaevidováno 495 záznamů.

- vzhledem k zavádění nového knihovnického programu byla tvorba revizního katalogu pozastavena.
- nově svázané ročníky časopisů a opravené knihy byly zapsány a vřazeny do knihovního fondu.
- zrevidováno 175 katalogů. Tímto byla ukončena kompletní reevidace katalogů knihovny.
- obvyklým způsobem spolupracováno s českými i zahraničními knihovnami v 7 evropských zemích (výměna publikací).
- všechny články pojednávající o činnosti Slováckého muzea a regionu byly průběžně kopírovány a archivovány.
- ve spolupráci s Knihovnou B. B. Buchlova byl vytvořen a z velké části zprovozněn katalog regionálních informací.
- o nové záznamy byla doplňována – aktualizována výběrová bibliografie k dějinám města Uherské Hradiště.
- průběžně prováděno kopírování, vazba a laminování materiálů včetně sledování hospodárnosti.
- průběžně probíhalo sjednocování klíčových slov.
- ve spolupráci s konzervačním oddělením byla provedena oprava kožené vazby všech dílů Ottova a Masarykova slovníku.

ČINNOST VĚDECKO-VÝZKUMNÁ A METODICKÁ

Národopisný úsek

- Byly dokončeny výzkumy „Zvyky a obyčeje socioprofesionálních skupin – pohřební obyčeje“, „Zvyky a obyčeje socioprofesionálních skupin – učňů a tovaryšů“ a „Zvyky a obyčeje socioprofesionálních skupin – postavení duchovního v rámci tradiční vesnice“. Výstupy z výzkumů byly zveřejněny na Mezinárodní konferenci MKKK v Buchlovicích ve dnech 9.-10.11.2005 s publikováním ve sborníku z konference.
- Výsledky výzkumu „Současná hodová občůzka na Uherskohradištsku“ byly zpracovány do plánované studie „Hodová práva na uherskohradištském Dolňácku“ a odevzdány do sborníku Folia ethnographica MZM Brno. Příspěvek „Atributy hodových slavností na Uherskohradištsku“ byl připraven k publikování ve Slovácku 2005. Bylo sepsáno libreto pro odpolední pořad MFF ve strážnickém skanzenu v roce 2006 s názvem „Hody, milé hody“. Byly zpracovány a publikovány výsledky výzkumů „Současná hodová občůzka na Uherskohradištsku“, v publikaci „Hodové slavnosti v Polešovicích“.
- Na konferenci Národopisné společnosti „Osobnosti literárně činné na tradiční vesnici“ byly připraveny referáty „Práce Josefa Kukulky jako historický a etnografický pramen ke studiu Uherskobrodská“, „Život na Slovácku v díle Františka Zýbala“ a „Malovaný kraj Fanka Jilíka“.
- Pro sborník Slovácko byla dokončena třetí část výzkumného úkolu „Typologie a rozdělení textilní sbírky Slováckého muzea“ pod názvem „Textilní sbírka Slováckého muzea – péče a využití“.
- V rámci činnosti Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje a evidence lidových výrobců bylo v prvním kole odesláno 550 dotazníků tradiční lidové rukodělné výroby s návratností 104 dotazníků. V druhém kole odesláno 182 dotazníků, návratnost 84 dotazníků. Celkem tedy odesláno 732 dotazníků s návratností 188 dotazníků. Informace z dotazníků byly zaneseny do PC databáze BACH. K této databázi připojeno 48 dotazníků zaslanych partnerskými pracovišti Vsetín, Zlín. Databáze obsahuje celkem 236 dotazníků. Fotodokumentace a videodokumentace lidových řemeslníků probíhala v obcích Buchlovice, Tupesy a Strážnice. Do databáze bylo vloženo celkem 443 snímků. Doplnkový výzkum byl proveden u 17 výrobců v Uherském Hradišti, Starém Městě, Buchlovicích, Velehradě, Modré, Tupesích, Jalubí a Břestku. Informace

získané z výzkumu a fotografie byly rovněž vloženy do PC. Průběžně probíhala koordinace plnění úkolů daných vládní koncepcí s krajskými muzei i pilotním pracovištěm – Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici.

- Byly zpracovány podklady a podán návrh na nominaci krojového krejčího Františka Mikulce na Cenu Vladimíra Boučka – cena udělena.
- Na úseku kronikářské práce byla na požádání průběžně poskytována metodická pomoc.
- Další odborná metodická pomoc jednotlivcům, skupinám, obcím, institucím, souborům apod. byla poskytnuta v 163 případech.
- Provedena terénní dokumentace živých jevů lidové kultury: hody – Jankovice, Sady, Mistřice, Ostrožská Nová Ves, Ostrožská Lhota, Jalubí, Kunovice, Staré Město, Traplice, Babice, Březolupy, Jarošov, Mařatice, Tupesy, Prakšice, Blatnice, Huštěnovice, Buchlovice, Polešovice; pouť – Březolupy, pohřeb svobodné dívky – Babice; dožínky – Kněžpole; primicie – Suchá Loz; suširny – Drslavice, Častkov, Zlámanec, Kelníky, Hřivnův Újezd, Řetěchov, Velký Ořechov, Podhradí; jízda králů – Hluk; hody a pohřeb – Vlčnov.

Archeologický úsek

- Podle požadavků investorů oddělení proběhly záchranné výzkumy a dozory v těchto obcích: Modrá, Uherské Hradiště, Uherský Ostroh a Velehrad (celkem 17 akcí).
- Byly zpracovány 4 nové nálezové zprávy a 11 zpráv o provedení výzkumu.
- Sledována stavební činnost v okrese Uherské Hradiště a vedena stavební agenda – celkem 100 položek, napsáno 17 vyžádaných vyjádření ke stavebním akcím.
- S investory bylo uzavřeno 19 smluv na provedení záchranného archeologického výzkumu.
- Provedena aktualizace katalogové a mapové registrace archeologických lokalit (Kunovice a Modrá).
- Výsledky výzkumů byly publikovány v Přehledech výzkumů za rok 2004 (2×) a ve sborníku Slovácko (2×).

Historický úsek

- Pokračoval výzkum „Uměleckohistorické památky okresu Uherské Hradiště“, tentokrát zaměřený na obec Kněžpole (zpracování pramenů a literatury, terénní výzkum, popis a zaměření objektů včetně fotodokumentace, celkem šest objektů – zpracovány evidenční karty).
- V rámci výzkumu dějin n.p. Let Kunovice a historie letectví a v souvislosti s převzetím Leteckého muzea Kunovice Slováckým muzeem byl proveden výzkum v literatuře a pramenech, zhotoveny webové stránky, vytištěn propagační leták muzea a zpracován katalog letadel pro umístění na webu a dějiny letecké výroby v Kunovicích. Publikovány byly dva propagační články v denním tisku.
- Zahájen byl výzkum osobnosti JUDr. Jaroslava Němce (zpracování pozůstalosti, literatury, publikace v tisku).
- V rámci zahájení výzkumu a dokumentace historie lidových muzik regionu byl proveden výzkum v literatuře, pramenech i v terénu, navštíveno 25 obcí, v nichž bylo jednáno s 83 respondenty, dále byl proveden výzkum u 15 respondentů v Uherském Hradišti, tedy celkem 98 respondentů. Na základě získaných výsledků byly zpracovány a předneseny 3 přednášky a publikováno 12 článků ve Slováckých novinách, 2 články ve ZVUKu, celkem 14 článků. V terénu bylo získáno 135 fotografií ze života lidových hudeb a 8 zápisů ze soukromých kronik.
- Metodická pomoc byla poskytnuta 143 jednotlivým badatelům a institucím.
- Zajištěna odborná praxe studentů SOU – obor cestovní ruch.

Úsek dějin umění

- Byla prováděna aktualizace výsledků výzkumu na téma “Zlínská Škola umění a Střední uměleckoprůmyslová škola v Uherském Hradišti” (údaje o nových absolventech 2004, ročnících a výstavách).
- Proběhly výzkumy pro přípravu výstav v galerii v roce 2005 a 2006.
- Bylo připraveno, realizováno, propagováno a dokumentováno 8. ročník Mezinárodního symposia lité medaile, plakety a drobné plastiky.
- Průběžně byla poskytována metodická pomoc a určování či ohodnocování výtvarných děl (73 případů), v rámci povinné praxe spolupracováno se studenty SOU – obor cestovní ruch.

ČINNOST KULTURNĚ-VÝCHOVNÁ

Výstavy

V roce 2005 návštěvníci Slováckého muzea shlédli tyto výstavy :

1. Klobúček s pérkama, věneček s pantlama (Slovácké muzeum)
2. Lidová umělecká výroba v České republice (Slovácké muzeum)
3. Veligrad (Slovácké muzeum)
4. V říši pohádek (Slovácké muzeum)
5. Bedřich Beneš Buchlovan známý, neznámý (Slovácké muzeum)
6. Nejsvětější Trojice (Slovácké muzeum)
7. Jana Kubínová – textilní variace (Slovácké muzeum)
8. Josef Pšurný – výběr z malířského díla (Galerie Slováckého muzea)
9. Blanka Šperková – drátěný šperk, plastiky (Galerie Slováckého muzea)
10. Karel Vaca – obrazy, kresby (Galerie Slováckého muzea)
11. Kamila Ženatá – obrazy (Galerie Slováckého muzea)
12. Kamil Mikl – obrazy (Galerie Slováckého muzea)
13. Yasue Maetake – sochařské objekty (Galerie Slováckého muzea)
14. Petr Sís – ilustrace, návrhy mozaik (Galerie Slováckého muzea)
15. Zdeněk Tománek – sochy, kresby (Galerie Slováckého muzea)
16. Jiří Jun – kresby (Galerie Slováckého muzea)
17. Jiří Šindler – grafika, kaligrafie (Galerie Slováckého muzea)
18. Z výsledků 8. ročníku sochařského symposia lité medaile a drobné plastiky (Galerie Slováckého muzea)
19. Nová stálá expozice Výtvarné umění jihovýchodní Moravy (Galerie Slováckého muzea)

Výstavy mimo prostory Slováckého muzea v ČR:

20. Čas Keltů (Archeoskanzen Modrá)
21. Střelecké terče ze sbírek Slováckého muzea (Státní zámek Buchlovice)
22. 135 let spořitelny v Uherském Hradišti (ČS, a. s., Uherské Hradiště)

Výstavy mimo prostory Slováckého muzea v ČR nad rámec oficiálního plánu:

23. Osobnosti Kunovic (Kunovice)
24. Krojový krejčí František Mikulec (Vlčnov)
25. Joža Uprka (Kunovice)
26. Tomáš Měšťánek (Šumperk)
27. 80. výročí konání hodů v Babicích (Babice)
28. Jaké byly dříve vánoce (Babice)

Výstavy v zahraničí:

29. Vánoce na Slovácku (Varšava, Polsko)
30. Litá medaile, plaketa a plastika (Wroclav, Polsko)

Celkem bylo připraveno a realizováno 30 výstav, z nich 11 mimo prostory Slováckého muzea, z toho 9 v České republice a 2 v zahraničí.

Doplňkové kulturní akce

- 4 kulturní akce (koncerty, ples, loutkové divadlo).
- Jarmark lidových řemesel – Slovácké muzeum a Galerie Slováckého muzea za účasti 48 předváděcích pro 5 404 návštěvníků.
- 32 dětských programů pro 523 dětí.
- 21 předvádění výroby tradičních zvykoslovných předmětů pro 2613 návštěvníků.
- 3 několikaměsíční kurzy tradiční lidové rukodělné výroby (zdobení kraslic, proutí, vázání šátků).
- 2 akce k Mezinárodnímu dni muzeí.
- 2 akce ke Dnu otevřených dveří památek.

Celkem proběhlo v roce 2005 ve Slováckém muzeu 65 koncertů, dětských programů, předvádění technik lidové rukodělné výroby, kurzů apod.

Přednášková a další kulturní činnost

- 62 odborných přednášek pro veřejnost pro 2 442 osob, z toho 1 045 dospělých a 1 397 dětí a mládeže.
- 66 přednášek ve výstavách a expozicích pro 1 810 osob, z toho 885 dospělých a 925 dětí a mládeže.

V roce 2005 uspořádalo Slovácké muzeum celkem 128 přednášek pro 4 252 posluchačů, z toho 1 930 dospělých a 2 322 dětí a mládeže.

Sympozia a konference

- Vědecké sympozium k 800. výročí příchodu cisterciáků na Moravu a počátku kláštera na Velehradě (spolupráce s CMTF UP Olomouc).
- mezinárodní konference Zvyky a obyčeje socioprofesionálních skupin.
- 8. ročník Mezinárodního sympozia lité medaile, plakety a drobné plastiky.

V průběhu roku se odborní pracovníci zúčastnili řady konferencí, poradních sborů, redakčních rad, programových rad folklorních festivalů, kulturních komisí apod. Všechny dostupnými formami byla zajišťována propagace akcí pořádaných Slováckým muzeem.

Spolupráce – další významné kulturní akce

- Mezinárodní folklorní festival ve Strážnici.
- Folklorní festival Dětská Strážnice.
- Mezinárodní dětský folklorní festival Kunovské léto.

Členství v profesních či zájmových sdruženích a radách

- International Council of Museums – ICOM.
- Asociace muzeí a galerií České republiky.
- Rada galerií České republiky.
- Programová rada Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici.
- Programová rada Folklorního festivalu Dětská Strážnice.
- Česká národopisná společnost.
- Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech.
- Muzejní spolek v Uherském Hradišti.
- Historická společnost Starý Velehrad.

Ediční a publikační činnost

V roce 2005 byl vydán společenskovědní sborník „Slovácko 2004“. Další ročník tohoto sborníku byl připraven a předán do výroby (vyjde začátkem roku 2006). Byl rovněž připraven a vydán sborník „Zvyky a obyčeje socioprofesionálních skupin“. Pro návštěvníky byly vydány

tyto tisky: „Lidová umělecká výroba v České republice – katalog k výstavě“ a „Nejsvětější Trojice – katalog k výstavě“. Pro děti (Dětské centrum) byl zajištěn dotisk pracovního sešitu „Památník Velké Moravy“. Vydány byly rovněž anglické jazykové mutace „Průvodce po archeologických lokalitách Velké Moravy“ a „Průvodce Galerií Slováckého muzea“. Slovácké muzeum se redakčně podílelo na vydání ročníku časopisu „ZVUK“.

Celkem vydalo Slovácké muzeum v roce 2005 2 odborné sborníky, 2 katalogy a 3 drobnější tisky.

Jednotlivá odborná oddělení publikovala výsledky svých výzkumů, výstavní činnosti a dalších kulturních akcí muzea v odborném tisku i masmédiích následujícím způsobem :

- etnografie a pracovník pro styk s veřejností – 143 příspěvků.
- archeologie – 26 příspěvků.
- historie – 72 příspěvků.
- umění – 84 příspěvků.
- knihovna – 6 příspěvků.

Celkem připravili v roce 2005 pracovníci Slováckého muzea do odborného tisku a pro masmédiá 331 příspěvků.

Činnost výtvarníka

Plán činnosti na rok 2005 byl výtvarnicí beze zbytku splněn. Instalace výstav (viz oddíl výstavní činnosti) proběhla v požadovaných termínech a v dobré kvalitě. Rovněž publikační a propagační materiály (viz ediční a publikační činnost) dosahovaly výborné úrovně.

Činnost pracovníka pro styk s veřejností

Pracovnice zpracovávala měsíční programovou nabídku muzea a další propagační materiály, aktualizovala webové prezentace, spolupracovala s redakcemi masmédií, podílela se na doplňkových kulturních akcích, seminářích, sympoziích a konferencích, programech vernisáží apod.

Meziúseková výpomoc

Meziúseková výpomoc byla i v roce 2005 již tradičně na velmi dobré úrovni. Spolupráce probíhala zejména při rekonstrukčních a následných úklidových pracích, instalacích výstav, stěhování sbírek a jiného materiálu, při přípravách vernisáží, plesu, inventurách, přípravách objektů a lokalit na sezónu, při zajišťování výroby tisků apod.

OSTATNÍ ČINNOSTI

Provoz a materiálně-technické zabezpečení

V roce 2005 plnil provozní úsek úkoly stanovené plánem činnosti následujícím způsobem (uvádíme pouze vybrané výraznější položky):

- Galerie Slováckého muzea – kompletní rekonstrukce dřevěných podlah, oprava vnitřních omítek a maleb, příprava střechy na generální opravu.
- Slovácké muzeum – dílčí oprava vnitřních omítek a maleb.
- Archeologické a konzervační oddělení Hradební – oprava parapetních desek, vystěhování historického depozitáře do nových prostor v areálu kasáren.
- Depozitář Buchlovice – vystěhování archeologického depozitáře do nových prostor v areálu kasáren.
- Památník Velké Moravy – pro rekonstrukci a dostavbu objektu (Archeologické centrum Velké Moravy středního Pomoraví) připraven investiční záměr, architektonická studie a projekt pro územní řízení.
- Areál památek lidového stavitelství Topolná – oprava venkovních a vnitřních omítek, oprava oplocení.
- Národní kulturní památka Modrá – oprava základů.

- Archeologické oddělení s přednáškovým centrem a depozitáři v areálu kasáren – dokončena kompletní rekonstrukce, zajištěno vybavení pracoven a přednáškového centra, provedeno přestěhování a instalace starých a části nových regálů do depozitářů.
- Letecké muzeum Kunovice – převzetí muzea, oprava a instalace mobilní buňky (pokladny), vybudování nového vstupu do areálu.
- průběžná údržba archeologických lokalit a příprava objektů SM včetně lokalit na sezónu.
- oprava poutačů muzea včetně plakátovacích ploch.

Rovněž byly průběžně prováděny pravidelné kontroly lokalit a objektů muzea včetně odstraňování zjištěných nedostatků. Dále byla bezproblémově zabezpečována běžná provozně – kontrolní činnost (autoprovoz, všestranná údržba, MTZ, nákupy ostatních pracovníků, kontrola správnosti fakturace, nákupy cenin a PHM včetně evidence, sledování spotřeby energie, paliv, telefonních hovorů atd.).

Ekonomický úsek

Plánované úkoly byly ekonomickým oddělením beze zbytku a bezproblémově splněny.

Úsek BOZP, PO, CO a ekologie

Všechny povinnosti organizace v oblasti BOZP, PO, CO a ekologie zajišťoval ve sledovaném období pracovník muzea – referent BOZP, PO, CO se smluvní účastí firmy BT SERVIS. Pracovník sledoval termíny a správnost plnění potřebných prací a prováděl základní kontrolní činnost (lékárničky, vybavenost hasičími přístroji, inventury a ochrana CO materiálu, vybavení ochrannými prostředky jednotlivce apod.). Další specializované úkoly (školení, revize, směrnice apod.) smluvně zajišťovala firma BT SERVIS. Všechny úkoly uvedené v plánu činnosti úseku na rok 2005 byly splněny.

Úsek EPS, EZS, PTV

Referent elektronických požárních systémů, elektronických zabezpečovacích systémů a průmyslových televizí vedl ve sledovaném období veškerou agendu, sledoval termíny povinných revizí a kontroloval jejich řádné provedení, jednal se servisní firmou Security UH a policií, proškoloval pracovníky pověřené manipulací se systémy v jednotlivých objektech, průběžně objednával a kontroloval odstranění vzniklých závad na systémech, vedl knihu poplachů, kontrol napadených prostor, účastnil se výjezdů policie při vyhlášení poplachu apod.

Úsek údržby počítačových sítí a počítačového vybavení

Technik PC splnil v roce 2005 následující úkoly:

- pravidelně aktualizoval antivirový program na všech PC v instituci.
- zajistil odstranění veškerých vzniklých závad na PC, serveru a v síti.
- podle aktuální potřeby posiloval hardware zařízení.
- prováděl periodickou kontrolu legálnosti instalovaného softwaru (licenční doklady na jednotlivé produkty archivovány na oddělení dokumentace SM).
- prováděl proškolení v programu BACH, převážně fotoarchivu pro ukládání obrázků a v programech MS Office.
- aktualizoval harmonogram postupné obměny a vybavování instituce výpočetní technikou i softwarem.
- prováděl aktualizaci a rozšiřování stávajících webových stránek Slováckého muzea.
- průběžně udržoval a aktualizoval webové stránky muzea i jiné oborové webové prezentace.
- spolupracoval při zavádění nového knihovnického systému Clavius.

Současný stav vybavení Slováckého muzea výpočetní technikou je následující:

- Hlavní budova – 17 kusů PC, 11 kusů tiskáren, 1 kus serveru.
 - Galerie - 3 kusy PC, 4 kusy tiskárny, 1 kus serveru.
 - Archeologie a konzervace – 7 kusů PC, 3 kusy tiskárny.
 - Památník Velké Moravy – 1 kus PC, 1 tiskárna.
- Celkem tedy 28 kusů PC, 19 kusů tiskáren a 2 kusy serveru.

Počítačová síť je vybudována v hlavní budově, v galerii a na detašovaném pracovišti Hradební. Internetové připojení hlavní budovy, galerie a pracoviště Hradební je zajištěno mikrovlnnou technologií. Instrukce provozuje vlastní webové stránky s doménou www.slovackemuzeum.cz a elektronickou odbornou knihovnu s adresou <http://knihovna.slovackemuzeum.cz>. Každý z pracovníků muzea má vlastní e-mailovou schránku.

Personální obsazení Slováckého muzea v Uherském Hradišti k 31. 12. 2005

Jméno a příjmení	pracovní pozice
1 Bilíková Marie	dokumentátor
2 Bláhová Jaroslava	pokladní (Galerie Slováckého muzea)
3 Čevelová Květoslava	uklížečka
4 Dudová Magda	pokladní (Slovácké muzeum)
5 Floriánová Olga, PhDr.	etnograf/od května 2005
6 Frantová Jitka	pokladní (Památník Velké Moravy)
7 Frantová Jarmila	vedoucí konzervátor
8 Frolcová Milada, PhDr.	historik umění
9 Frolec Ivo, PhDr.	ředitel
10 Habartová Romana, PhDr.	etnograf
11 Chvalkovský Ladislav	fotograf
12 Chvalkovský Ladislav	technik EZS, EPS, PTV
13 Jordán Michal	terénní technik archeolog. úseku
14 Knot Augustin	průvodce, ostraha (areál lid. staveb Topolná)
15 Kolečkářová Radka	dokumentátor archeolog.úseku
16 Kolek František	pokladní/od června 2005 (Letecké muzeum)
17 Kondrová Marta, Mgr.	etnograf
18 Mátlová Iveta, Mgr.	knihovník
19 Martykánová Marie, Mgr.	historik umění
20 Menoušková Dana, Mgr.	archeolog
21 Mynář Vít	konzervátor
22 Olbert Jaroslav	pokladní/od června 2005 (Letecké muzeum)
23 Peková Mária	pokladní (Slovácké muzeum)
24 Pelikánová Emilie	výtvarník
25 Pohlavá Irena	uklížečka
26 Portl Pavel, Mgr.	historik/od května 2005
27 Rašticová Blanka, PhDr.	vedoucí historik, zástupce ředitele
28 Raštica Bernard	údržbář, výstavář/od května 2005
29 Richter Zdeněk	údržbář, výstavář
30 Severin Jiří, Mgr.	projektový manažer
31 Sovišová Dagmar	účetní/od prosince 2005 mateřská dovolená
32 Strachotová Eva	uklížečka
33 Stýskal Zdeněk	údržbář, výstavář
34 Stýskal Zdeněk	referent BOZP, PO, CO
35 Šebková Veronika	pokladní (Galerie Slováckého muzea)
36 Šimoníková Ivana	provozní/do září 2005
37 Štefánková Ludmila	konzervátor
38 Taláková Zdeňka	provozní/od září 2005
39 Tarcalová Ludmila, PhDr.	vedoucí etnograf
40 Vaškových Miroslav, Mgr.	vedoucí archeolog
41 Vašťáková Ludmila	pokladní (Památník Velké Moravy)
42 Zemánková Helena	dokumentátor
43 Zpěvákova Jitka	vedoucí ekonom
44 Živňustková Merie	uklížečka

CENTRUM PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU ZLÍNSKÉHO KRAJE

Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje je specializovaným pracovištěm etnografického oddělení Slováckého muzea v Uherském Hradišti. Vzniklo v souvislosti s vydáním vládního usnesení Ministerstva kultury České republiky ze dne 11. června 2003 s názvem Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu. Tímto usnesením dává vláda najevo svůj zájem o ochranu tradičních hodnot hmotného i nehmotného kulturního dědictví České republiky, vytvářeného po staletích našimi předky. Soubor opatření k uchování projevů tradiční lidové kultury obsahuje konkrétní kroky, které směřují především k hlubší identifikaci tradiční lidové kultury, její systematické dokumentaci, ochraně, prezentaci i k jejímu předávání dalším generacím.

Na základě uvedeného vládního dokumentu byly plněním úkolů z něho vyplývajících pověřeny vybrané odborné regionální instituce v jednotlivých krajích s celorepublikovým garantem – Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici. Pro oblast Zlínského kraje se garantem naplňování vládního usnesení stalo Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, kde v daném kontextu vzniklo Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje. Odborné zaměření tohoto pracoviště tedy vychází z úkolů a idejí Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu a spolupracuje přitom s partnerskými institucemi – s Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Muzeem regionu Valašsko ve Vsetíně a s Muzeem Kroměřížska v Kroměříži, jímž poskytuje metodickou pomoc při výzkumu daného úkolu v oblasti jejich působnosti. Centrum péče o tradiční lidovou kulturu svou činnost koordinuje rovněž s Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici a Valašským muzeem v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Ve Slováckém muzeu tak v podstatě vzniklo první pracoviště svého druhu u nás, jež svou činností vytváří metodický a systematický příklad způsobu zpracování daného vládního úkolu i pro ostatní pověřené instituce.

Prioritním výzkumným záměrem pracoviště se stala tradiční rukodělná výroba ve Zlínském kraji. Slovácké muzeum na základě svých zkušeností a poznatků získaných soustavnou dlouholetou dokumentační, akviziční a badatelskou činností si velmi dobře uvědomuje důležitost mapování a ochrany tradičních výrobních technologií, které jsou v dnešním průmyslovém a přetechizovaném světě stále více ohroženy zánikem. Stejný důraz klade i na prezentaci tradičních lidových výrobků a osobností jejich tvůrců.

V souladu s takto stanoveným záměrem si Centrum péče o tradiční lidovou kulturu vytýčilo již v roce 2004 jako svůj prvotní úkol vytvoření databáze tradičních lidových výrobců ve Zlínském kraji. Samotnému vzniku databáze však nejprve předcházela práce na vytvoření promyšlených metodických a systematických materiálů. Ty se staly nezbytným podkladem pro sestavení podrobných a obsáhlých dotazníků tak, aby odpovědi respondentů přinášely potřebné informace o zkoumaných řemeslech i řemeslnících. O takto zformulované dotazníky projevila zájem další ministerstvem kultury pověřená pracoviště – Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Masarykovo muzeum v Hodoníně a Vlastivědné muzeum v Olomouci, jímž byly dotazníky Slováckým muzeem poskytnuty. Dotazník si vyžádal i celorepublikový garant projektu – Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, k jeho dalšímu využití pro ostatní regionální instituce. Dále tato metodika a systematika sloužila k vypracování odborného hesláře a rovněž formuláře počítačového programu Bach, do kterého se získané informace ukládají, a samozřejmě jsou i východiskem jednotného postupu při práci v terénu.

Stěžejní metodou výzkumu se stal dotazníkový průzkum. Prostřednictvím rozeslaných dotazníků byly osloveny obecní úřady ve Zlínském kraji, kronikáři i dobrovolní spolupracovníci a informátoři muzea. Celkem bylo doručeno přes 730 dotazníků, i když ne všechny se z pochopitelných důvodů vrátily. Přesto zjištěná data přinesla reprezentativní přehled o současném stavu tradiční lidové výroby ve Zlínském kraji, základní informace o samotných

Kurzy tradiční rukodělné výroby v roce 2005 ve Slovákém muzeu v Uherském Hradišti. T. Mareček učí pletení z pedigu. Foto archiv SM.

Vánoční prezentační program tradiční rukodělné výroby v roce 2005 ve Slovákém muzeu v Uherském Hradišti. F. Snopková zhotovuje betlém z kukuřičného šustí. Foto archiv SM.

výrobčích i množství fotografické dokumentace. Výzkum pokračoval dalším kolem dotazníkové akce, do níž se na základě poskytnuté jednotné metodiky již zapojila i partnerská pracoviště. Byl samozřejmě také doplňován a rozšiřován výzkumem terénním u samotných výrobců a v jejich dílnách. Všechna získaná data se stala podkladem pro vytváření počítačové evidence projevů tradičních výrobních postupů a jejich nositelů. Důležité je její využití jako podkladu pro výběr vhodných kandidátů na nominaci udělení titulu ministra kultury Nositel tradice lidových řemesel. Tato databáze je jednak výsledkem plnění vládního úkolu identifikace a dokumentace tradičního kulturního dědictví a jednak východiskem k dalšímu bádání v dané problematice.

K navazujícím aktivitám Centra péče o tradiční lidovou kulturu patří i popularizace a prezentace zkoumaných jevů odborné i široké laické veřejnosti. Nejen na zachování, ale i předávání znalostí tradičních technologií je zaměřen cyklus odborných kurzů, kterou jsou kalendářně situovány do jarních a zimních měsíců tak, aby účastníci kurzů mohli uplatnit zhotovené výrobky ve zvykosloví daného období. V jarních měsících před Velikonocemi učila zkušená výrobkyně kraslic, Mistryně lidové umělecké výroby Zdeňka Rajsiglová, zájemce zdobit skořápky vajec olepováním slámou do tradičních geometrických motivů a vzorů. Výsledky práce byly v závěru kurzu prezentovány samostatnou malou výstavou. Zimní kurz tradiční rukodělné výroby zaměřený na pletení z proutí a pedigu je organizován ve spolupráci s Oblastní Charitou v Uherském Hradišti. Zájem veřejnosti o něj byl tak velký, že převýšil kapacitu muzejních prostor a musel být uspokojen otevřením třetího běhu kurzu místo dvou předpokládaných. Základní techniky pletení na konkrétních výrobcích učí mistři svého oboru – Tomáš Mareček a Dagmar Kozelková.

Jiným způsobem popularizace tradičních technologií široké veřejnosti, který Centrum péče o tradiční lidovou kulturu připravuje, jsou jarní a zimní cykly prezentačních programů tradiční rukodělné výroby, určené především pro nejmladší generaci – školní mládež. Prohlédnout a vyzkoušet si děti mohou různé a pro ně jistě zajímavé tradiční techniky, jež tématicky souvisí na jaře s velikonočními a v zimě hlavně s vánočními zvyky a obyčejí.

Reprezentativní záležitostí se stala výstava ve velkém sále Slováckého muzea s názvem *Lidová umělecká výroba v České republice*, která byla převzata z Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici a rozšířena kolekcemi tvůrců z regionu Uherskohradištska. Expozice představila vybrané výrobce a řemeslníky z celé republiky. Technicky i esteticky dokonale provedené tradiční rukodělné výrobky oslovovaly návštěvníky muzea svou oduševnělostí a lidskostí, které do nich vložili jejich tvůrci. Většina z nich tak mohla zhodnotit svou práci oceněnou titulem Nositel tradice lidových řemesel, jenž každoročně pěti významným výrobcům uděluje ministr kultury. Součástí výstavy byl i katalog, jenž fundovanou a edičně velmi zdařilou formou podával přehled nejen o prezentovaných řemeslnících a jejich výrobcích, ale stručně i o konkrétních technologiích a historii lidové výroby v České republice.

K přiblížení a seznámení tradičních lidových řemesel veřejnosti přispěly rovněž doprovodné akce v podobě tradičního jarmarku lidových výrobků a prezentace vybraných tradičních výrobních postupů, které upoutávaly množství návštěvníků v rámci květnových Dnů muzeí i Dnů evropského kulturního dědictví a Slavností vína a otevřených památek, jež se pravidelně konají v podzimním termínu druhého zářijového víkendu v prostorách muzea i v areálu parku před muzeem.

Významným reprezentativním počinem pak byla mezinárodní konference na téma *Zvyky a obyčej socioprofesionálních skupin*, navazující na pracovní setkání Mezinárodní komise pro studium lidových obyčejů v Karpatech. Konference se stala důležitým výstupem studia zvyků a obyčejů profesionálních a sociálních skupin, přinesla zhodnocení krátkodobých i dlouhodobých výzkumů dané problematiky a umožnila prezentaci výsledků bádání na mezinárodním vědeckém fóru. Zaznělo zde množství zajímavých a podnětných příspěvků, které zpřístupní odborné veřejnosti připravovaný sborník.

I v dalších letech chce ministerstvem kultury pověřené pracoviště Slováckého muzea – Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje pokračovat v nasměrovaném

Z výzkumu v keramické dílně u Radka Blahy ve Starém Městě v roce 2005. Foto archiv SM.

výzkumu tradiční rukodělné výroby a dále jej prohlubovat tak, aby výsledek bádání vytvořil co nejucelenější přehled o stavu a proměně těchto projevů kulturního dědictví našich předků. Na základě získané databáze předpokládá podrobnější studium u významnějších výrobních technologií a nositelů tradice, jejich popularizaci a prezentaci odborné i široké laické veřejnosti formou tématicky zaměřených výstav, odborných kurzů či prezentačních programů tradiční rukodělné výroby a jejich kartografickým i katalogovým zpracováním.

Olga Floriánová

SOUBORNÁ DATABÁZE REGIONÁLNÍCH INFORMACÍ REGCAT

Muzejní knihovna již dlouhá léta spolupracuje s Knihovnou Bedřicha Beneše Buchlovana. Dosavadní spolupráce spočívala spíše v metodické pomoci, výměně a půjčování dokumentů, avšak tato situace se v letošním roce změnila, protože regionální oddělení Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana a knihovna Slováckého muzea vytvořily soubornou databázi regionálních informací RegCat.

RegCat je jakýsi společný katalog, který umožňuje jednotný a snadný přístup k bibliografickým záznamům článků z regionálních periodik (např. Slovácké noviny, Malovaný kraj), také ze zpravodajů měst a obcí nebo odborných časopisů (např. Vlastivědný věstník moravský, Časopis Matice moravské). Smyslem je na základě pečlivého výběru zprostředkovat informace o regionech Uherskohradištska a Uherskobrodsko, ať už celostátního nebo regionálního dosahu, a tím usnadnit uživatelům přístup k informacím, které mají vztah k uvedeným regionům. Přitom kvalita zahrnutých informací přesahuje běžnou „populární“ produkci, čehož příkladem jsou jistě odborné a populárně naučné články nadregionálního charakteru, zejména z historie, archeologie, etnografie, dějin umění a muzeologická literatura.

Obě knihovny měly hned několik důvodů, proč spojit své síly do jednoho projektu. Prvním z nich je efektivnější využití informačních zdrojů, protože díky různorodosti a specializaci knižních fondů nabídnou obě instituce více kvalitních informací. Dalším, neméně důležitým záměrem je snaha alespoň částečně odstranit duplicitu práce při analytickém zpracování periodik. Obě knihovny již delší čas vytvářejí vlastní databáze informací a jejich záznamy se v určitých případech překrývají. Po vzájemné dohodě se proto zpracování rozdělilo, zrychlilo i zjednodušilo.

Význam společného projektu můžeme však spatřovat i jinde. Z uživatelského hlediska se motivujícím prvkem pro společnou databázi stala integrita. RegCat nabízí prohledávání v databázích dvou institucí dle různých kritérií, uživatel se může rozhodnout, zda bude požadovanou informaci vyhledávat pouze v katalogu knihovny Slováckého muzea, Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana, nebo zvolí prohlížení obou katalogů. Z pohledu knihovny Slováckého muzea je její zapojení do projektu významné z důvodu prezentace samotné knihovny a jejích speciálních informačních zdrojů širší laické, ale i odborné veřejnosti.

Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana zajišťuje kromě svého vkladu i technickou podporu celého projektu a správu databáze RegCat. Ta je přístupná z webových stránek knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana v sekci „regionální databáze“, ale také ze stránek knihovny Slováckého muzea.

Důležité je upozornit, že v současnosti se některé dokumenty v databázi RegCat vyskytují stále dvakrát (duplicitní záznamy on-line katalogů obou knihoven), ale snahou je tento problém průběžně odstraňovat.

Vytvoření společné elektronické databáze na regionální úrovni je v rámci České republiky ojedinělým případem, obzvláště jedná-li se o dva různé typy knihoven. Tato forma spolupráce je významná nejen pro knihovny samotné, ale především pro jejich uživatele. Oni jsou tím nejzávažnějším důvodem, jenž motivuje spojovat informační zdroje a služby knihoven. Doufáme, že právě uživatelé obou knihoven ocení jejich snahu a databáze RegCat se pro ně stane nepostradatelným zdrojem informací.

Iveta Mátlová

VÝSTAVY SLOVÁCKÉHO MUZEA V ROCE 2006

HLAVNÍ BUDOVA:

Velký sál:

Veligrad	do 19. 2. 2006
Když řinčí zbraně	23. 3.–4. 6.
Výstava k LFŠ	červenec–10. 9.
Aztékové	2. 11.–2007

Malý sál:

Jana Kubínová – textilní variace	do 8. 1. 2006
Kapky do duše z turistických cest	19. 1.–19. 3.
Rok ve Vlčnově	6. 4.–10. 9.
František Gajda	5. 10.–leden 2007

Přísálí:

Výsledky kurzu pletení z proutí a pedigu	6. 4.–30. 4.
Knihvazačství v Uh. Hradišti	17. 5.–2. 7.

Zámek Buchlovice:

Na počátku byla hlína (Vývoj keramiky na Uherskohradištsku)	26. 5.
Obrázky z Hradištska	26. 5.

Společná výstava krajských muzeí:

Praha – Lobkovický palác: Poklady muzeí ZK	11. 8.–1. 10. 2006
--	--------------------

GALERIE

Přízemní sál:

GENEZART/ Dušan a Sika Sekelovi/ obrazy	9. 2.–16. 4.
Jiří Jílek / sochy	11. 5.–9. 7.
Jan Kanyza/ obrazy	20. 7.–10. 9.
Jaroslav Uiberlay/ kresby	12. 10.–31. 12.
(ve spolupráci s Muzeem Kroměřížska v Kroměříži)	

Velký sál:

Roman Hudzic / Moderní krajina	9. 2.–16. 4.
Josef Odráška/ obrazy, kresby, grafika	11. 5.–9. 7.
výstava k LFŠ	červenec–10. 9.
Boris Jirků/ sochy, obrazy, kresby	12. 10.–31. 12.

Malý sál:

Miroslav Klíma/ designér a sochař (výstava ve spolupráci s Národním technickým muzeem v Praze)	9. 2.–16. 4.
Josef Odráška/ obrazy, kresby, grafika	11. 5.–9. 7.
Jiří Štamfest/ kresby	20. 7.–27. 8.
Ex libris ze sbírky GSM (ke sjezdu sběratelů exlibris)	4. 9.–31. 12.

Ondřejský sál:

Cestička do školy (výstava slabikářů, dětských knih a školních pomůcek ze sbírky Muzea Komenského v Přerově)	16. 2.–21. 5.
--	---------------